

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Justis- og beredskapsdepartementet
v. statsråd Sylvi Listhaug

Dato: 01.09.2016

Vår ref: 14/2950 - 10 GKH (16/27322)

Deres ref:

Den norske kirkes arbeid angående migrasjons- og integreringsspørsmål

Vi viser til møtet 11. august d.å. mellom innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug og de frivillige organisasjoner om flyktningssituasjonen det siste året. Statsråden inviterte de frivillige organisasjonene til å gi et kort riss av hvilke tiltak den enkelte organisasjon har bidratt med i denne situasjonen. I tillegg til vårt innlegg under møtet oversender vi med dette en kortfattet oversikt over Den norske kirkes mangfoldige engasjement i saken.

Den norske kirke (Dnk) er et landsdekkende trossamfunn og en organisasjon som tilbyr fellesskap, kultur og aktiviteter både lokalt, regionalt og nasjonalt. Med sine 3,8 millioner medlemmer, som utgjør 73 prosent av befolkningen, er Den norske kirke det største trossamfunnet i Norge. Organisasjonen og trossamfunnet består av 11 bispedømmer, ca 420 fellestråd og ca 1224 sokn/menigheter.

Dnk er en aktiv samfunnsaktør. Det gjør seg blant annet gjeldende på områder som ansvar for skaperverket, freds- og forsoningsarbeid, fattigdomsbekjempelse og vern om menneskeverdet. Kirkens menneskerettighetsarbeid favner bredt. Noen eksempler på tema kirken fokuserer på er arbeid for styrket tros- og livssynsfrihet, arbeid for rettferdighet for asylsøkere og flyktninger, støtte til urfolk og kamp mot diskriminering basert på kjønn, seksuell legning eller funksjonshemming.

På alle disse områdene arbeides det med ulike metoder, men oftest både med et lokalt, nasjonalt og et internasjonalt engasjement. I forbindelse med arbeidet for asylsøkeres rettigheter i Norge samarbeider kirken med norske organisasjoner med samme engasjement, og bidrar med konkrete innspill til endring overfor politikere og forvaltningsorganer. Den norske kirkes tilnærming til arbeidet er rettighetsbasert med særlig fokus på barns rettigheter. FN's bærekraftsmål: «Ingen skal etterlates» er også et viktig bærende prinsipp. Andre sentrale verdier er verdighet, myndiggjøring og respekt. Samarbeid er et nøkkelord og menighetene har et aktivt samarbeid med lokalsamfunnet. I tillegg deltar Den norske kirke i internasjonale forum hvor strukturelle problemer blir diskutert og adressert.

Dnk driver et omfattende holdningsskapende arbeid. Sentralt i den kristne tro er troen på Jesus Kristus. Som nyfødt barn ble han med sin familie drevet på flukt og innvandret som politisk flyktning i Egypt. Nærheten mellom troen på Gud og ansvaret for den sårbare og særlig for flyktninger har en sentral plass i kirkens forkynnelse og undervisning. Kirkens syn på menneskets verd og rettigheter bygger opp under det samme. Dette ansvaret står sentralt i kirkens trosopplæring for barn og unge og for ulike aktiviteter i kirkelig regi. Dette bidrar til respekt, forståelse og vilje til å bidra i det

langsiktige integreringsarbeidet som er vesentlig for videreutviklingen av et godt samfunn både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

En særlig kompetanse for Den norske kirke er knyttet til religionsforståelse og dialogarbeid. Dnk arbeider ut fra en holdning om at religionsdialog har en stor egenverdi, og i tillegg er et verktøy for å forbygge konflikter, utdype kulturforståelse, vennskap og respekt for tro – og livssynsmangfold. Mange menigheter er engasjert i religionsdialog og interreligiøst samarbeid lokalt. På nasjonalt plan er Den norske kirke engasjert i flere kontaktgrupper med andre tros- og livssynssamfunn. I tillegg er Den norske kirke med i Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn. Kirkelig dialogsenter i Oslo, Bergen og Stavanger er regionale ressurs- og kompetansesenter for religionsdialog som eies av organisasjonen Areopagos og det respektive bispedømmet i Den norske kirke. Den religiøse kompetansen og forståelse er nødvendig som en integrert del av samfunnets møte med både flyktninger og håndtering av en kompleks flyktningesituasjon.

Diakonale institusjoner og organisasjoner innen Dnk har også et sterkt engasjement i saken. Det gjelder alt fra de diakonale sykehusenes kompetanse på særlige helseutfordringer for mennesker med fremmedkulturell bakgrunn og helsehjelp til papirløse, til utdanningsprogram på mastergradsnivå, blant annet om hvordan forholde seg til tro og religion i migrantarbeid. Gjennom Kirkens Nødhjelp bidrar de lokale menighetene, blant annet ved en årlig fasteaksjon, til et faglig forsvarlig arbeid i krise og katastrofeområder. Flere av de diakonale kirke og misjonsorganisasjoner har også arbeid og bistandsprosjekter i flere av de land hvor flyktninger kommer fra eller reiser gjennom.

Den lokale menighets samarbeid varierer fra sted til sted, men favner bredt med kommune og lokale offentlige instanser og med frivilligsentraler, frivillige organisasjoner og til dels også andre kirker og trossamfunn. Den norske kirke sentralt er i ferd med å inngå en intensjonsavtale med UDI om tilrettelegging for frivillige aktiviteter på mottak i regi av Den norske kirke. Hensikten med disse aktivitetene er å fremme integrering og toleranse samt stimulere til økt lokal samhandling med asylsøkere.

Tiltakene lokalt har som målgruppe både mennesker i mottak, men også personer som har fått innvilget opphold, er bosatt og skal integreres i det norske samfunnet. Dette dreier seg blant annet om å tilby ulike fellesskapsformer som gir trening i å bruke norsk og muligheter til å ta del i norsk hverdagsliv. Aktivitetene bidrar til kultur-, og kompetanseutveksling.

Mange av flyktningene har en kristen bakgrunn. For disse er gudstjenesteliv og kristent fellesskap en naturlig del av tilbudet og en viktig arena for utvikling av tilhørighet.

For å sikre motivasjon og kvalitet i menighetenes engasjement, arbeides det systematisk med kompetanseheving i egen organisasjon. Dette skjer gjennom konferanser, utvikling av opplegg for fagdager som kan holdes regionalt, veiledningshefter til lokalt arbeid med videre. Temaet er også klart tilstede i flere av kirkeårets tekster som legger rammer for kirkens gudstjenesteliv. Den norske kirke har fra før krav om at frivillige som arbeider med barn og unge framviser politiattest/barneomsorgsattest og har lagt til rette for at dette følges opp.

Dnk har ulike ressurser og muligheter fra sted til sted, men vil med lokale variasjoner:

- tilby aktiviteter i mottakene og i lokalsamfunnet som bidrar til:
 - språktrening- og opplæring

- hverdagslivsdeltakelse, gjennom for eksempel kontakter i lokalsamfunnet ved deltakelse i generelle arrangement og spesielt arrangerte tiltak
 - aktivisering av barn og unge gjennom for eksempel deltakelse i kor og friluftaktiviteter
 - kulturutveksling ved å legge til rette for å bli kjent med og samspille med hverandres kultur gjennom eksempelvis musikkutveksling og konserter, matkultur, håndarbeidsteknikker o.a.
- tilby rusfritt fellesskap lokalt med utgangspunkt i lokalkirken
 - tilby kristent fellesskap til kristne asyløkere og hjelp til å finne lokal kirke som korresponderer best med den opprinnelige kirkelige tilknytning
 - bidra til religionsdialog på lokalt plan gjennom lokal kunnskap om ulike religioner i nærmiljøet og knytte kontakt mellom representanter for disse
 - tilby lokale tilpassete tjenester som skystjeneste til aktuelle arrangement ved behov
 - invitere til lokalt samarbeid med kommune, frivillige lag og organisasjoner og andre tros – og livssynssamfunn
 - bistå lokale myndigheter og frivillige organisasjoner i krisearbeid og sorgarbeid
 - sørge for at frivillige rekruttert av Den norske kirke som skal ha tjeneste i mottak eller stå i direkte arbeid med barn og unge har framvist politiattest/barneomsorgsattest
 - sørge for at frivillige rekruttert av Den norske kirke får opplæring og oppfølging tilpasset den oppgaven de går inn i

Med vennlig hilsen

Jens-Petter Johnsen
direktør

Guro Hellgren
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg: Uttalelse fra Mellomkirkelig råd: https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/mellomkirkelig-rad/2016/dokumenter/mkr-uttalelse_integrering_juni_2016.pdf

